

Inntekt for selvstendig næringsdrivende

Lønnsundersøkelsen 2016

1 Innhold

Hvordan er inntekten for selvstendig næringsdrivende/gründere av små virksomheter i Econas medlemsmasse? Det, og hvordan de har organisert seg får du informasjon om her. Underlaget er Econas lønnsundersøkelser i 2013, 2014, 2015 og 2016.

Demografi

Hovedvekten av datagrunnlaget for analysene er fra lønnsundersøkelsen 2016 som har 184 respondenter som er selvstendig næringsdrivende/gründere av mindre virksomheter. Utvalget er lite og det er naturligvis usikkerhet i analysene. Et anslag er at rundt 500 (3 prosent) av medlemmene i Econa som er selvstendig næringsdrivende/gründere av mindre virksomhet.

Snittalderen for selvstendig næringsdrivende er 50 år. Kun 13 prosent (24 respondenter) av de som har besvart undersøkelsen er kvinner. Dette tyder på at det blant Econas medlemsmasse er en klart større tilbøyelighet til å starte opp egen virksomhet blant menn enn kvinner.

67 prosent er organisert som aksjeselskap. Enkeltpersonforetak er nest mest vanlig med 26 prosent. Resterende 7 prosent er ansvarlig selskap eller annet.

Metode

I inntektsbegrepet inngår uttak av lønn, aksjeutbytte, sparing i egen virksomhet, ekstraordinære uttak som følge av suksess (bonus) og annet. For tall fra 2015 er det oppgitte inntekter, mens det i 2016 er planlagt uttak av inntekt som gjelder.

Ekstremverdier er ikke tatt ut i tabellene over inntekt, med unntak av at det er forutsatt at man må ha hatt inntekt for å bli inkludert i grunnlaget. Ustabil inntekt er en naturlig del av den selvstendige virksomheten til en betydelig andel, derfor er kontroll for ekstremverdier urimelig. Ved beregning av endring i uttatt inntekt i 2015 og planlagt uttak i 2016 er det forutsatt inntekt i begge år. Denne beregningen foretas ved følgende formel: $\text{Inntekt 2016/Inntekt 2015} - 1$.

Siden det ikke fjernet noen ekstremverdier fra analysene er det derfor viktig og se til spredningsmålene. Medianverdien er slik sett det beste målet på hva som er mest vanlig.

I tabellene er det tatt med analyser hvor det er utvalg på minst fem respondenter. Har du spørsmål til analysene eller andre spørsmål til undersøkelsen, ta kontakt på karriere@econa.no

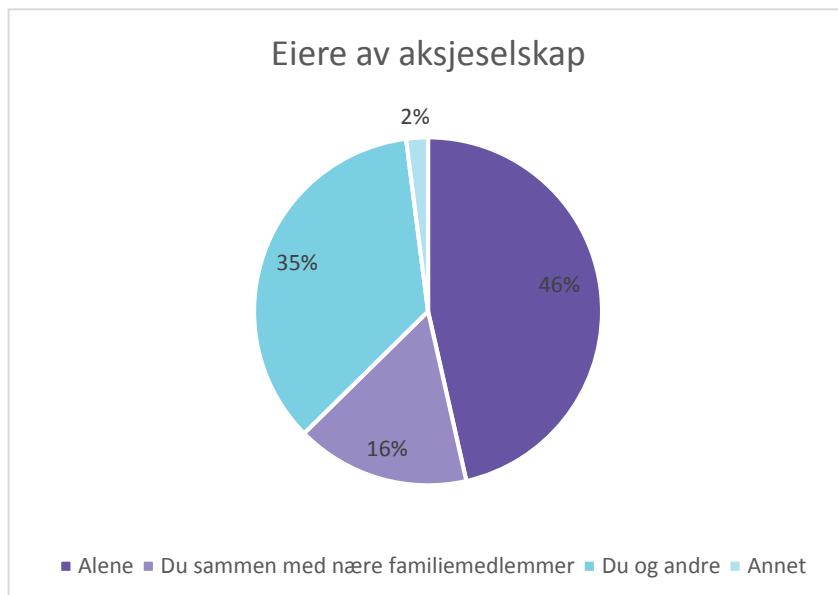
Oppsummering

De som driver for seg selv, eller er gründere av små virksomheter, tjener i snitt noe mer enn fast ansatte i Econas lønnsundersøkelse. Da er det delvis tatt hensyn til at selvstendig næringsdrivende er adskillig eldre enn medlemsmassen ellers. Det er i gjennomsnitt en moderat negativ inntektsutvikling for selvstendig næringsdrivende/gründere.

Inntektene varierer i større grad innad blant selvstendig næringsdrivende enn blant fast ansatte. Selvstendig næringsdrivende/gründere har mer usikre inntekter og i snitt ikke betydelig høyere inntekter, derfor kan en hevde at bedre inntekt ikke er en god grunn for å starte egen virksomhet. 32 prosent beskriver uttak av inntekt som ustabil og en rekke velferdsgoder og sosialt sikkerhetsnett går tapt som selvstendig næringsdrivende sammenliknet med normen som er fast ansettelse.

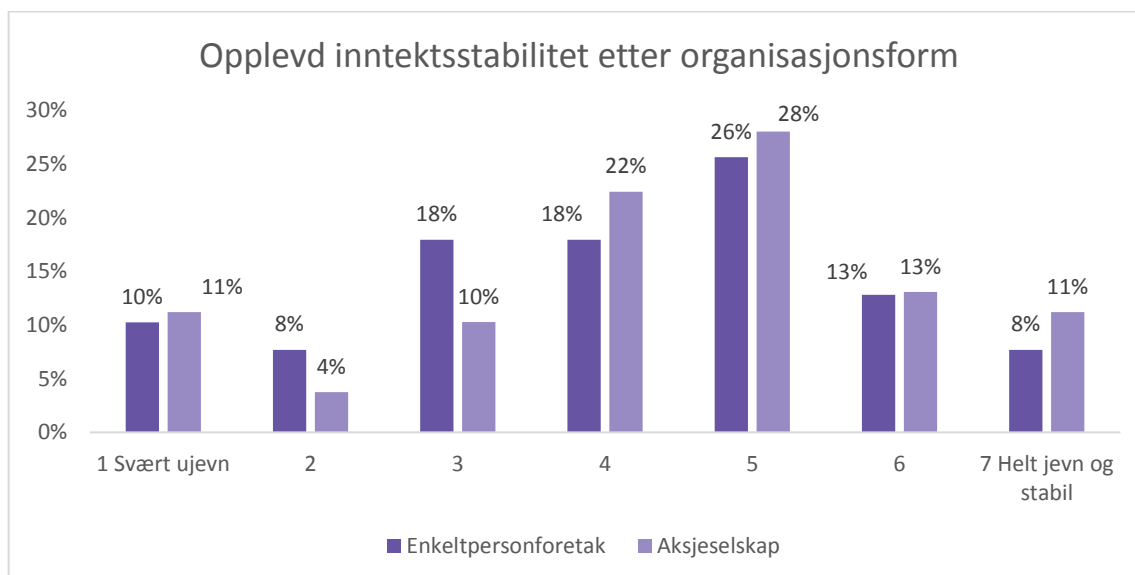
2 Analyser

Organisasjonsform: Aksjeselskap klart mest vanlig

67 prosent har organisert sin virksomhet som «aksjeselskap», 26 prosent som «enkeltpersonforetak», 7 prosent som ansvarlig selskap eller liknende, og tre respondenter som «annet». De som er organisert som aksjeselskap er noe yngre enn resten. De som eier virksomheten med andre er i gjennomsnitt 5 år yngre enn andre eierformer av aksjeselskap.

Uttak av inntekt

Figuren over viser tydelig at det er risiko forbundet med å drive egne virksomhet eller være gründer. Risiko har en pris. Dette er et vesentlig punkt å ha med seg når en skal sammenlikne inntektsnivå mellom fast ansatte og selvstendig næringsdrivende/gründerne. Gitt at lønnsnivået er marginalt høyere for selvstendig næringsdrivende framstår det som mindre økonomisk lukrativt. Dette gjelder spesielt for enkeltpersonforetak.

Tabell 1: Måter å ta ut inntekt etter organisasjonsform og gjennomsnittsuttak for uttaksform.

Inntektstype	Årstall	Måletype	Enkeltpersonforetak	Aksjeselskap	Alle
Lønn (direkte uttak av inntekt)	2015**	Gjennomsnitt	833 000 kr	740 000 kr	750 000 kr
	2016**	Gjennomsnitt	729 000 kr	782 000 kr	764 000 kr
	2016	Andel	94%	90%	90%
Aksjeutbytte	2015**	Gjennomsnitt	-	559 000 kr	615 000 kr
	2016**	Gjennomsnitt	-	381 000 kr	427 000 kr
	2016	Andel	-	55%	41%
Sparing/reinvestering	2015**	Gjennomsnitt	1 175 000 kr	874 000 kr	916 000 kr
	2016**	Gjennomsnitt	367 000 kr	895 000 kr	813 000 kr
	2016	Andel	8%	18%	15%
Bonus/ekstraordinær inntekt knyttet til suksess	2015**	Gjennomsnitt	50 000 kr	394 000 kr	385 000 kr
	2016**	Gjennomsnitt	25 000 kr	185 000 kr	176 000 kr
	2016	Andel	4%	27%	20%
Annet	2015**	Gjennomsnitt	760 000 kr	684 000 kr	774 000 kr
	2016**	Gjennomsnitt	1 207 000 kr	719 000 kr	1 810 000 kr
	2016	Andel	6%	5%	8%
Alle inntektstyper sammenlagt	2015**	Gjennomsnitt	971 000 kr	1 264 000 kr	1 217 000 kr
	2016**	Gjennomsnitt	810 000 kr	1 159 000 kr	1 148 000 kr
Alle inntektstyper sammenlagt	2015***	Gjennomsnitt	887 000 kr	1 264 000 kr	1 198 000 kr
	2016***	Gjennomsnitt	814 000 kr	1 206 000 kr	1 194 000 kr

*2016 er planlagte inntekter

**Forutsetter inntekt i aktuelt år. I andel med inntektsform er alle respondenter inkludert.

*** Forutsetter inntekt i både 2016 og 2015

NB! I alle inngår også andre organisasjonsformer

Det viktigste en kan trekke ut av denne tabellen er at inntektene er høyest i aksjeselskap og at det i snitt planlegges noe lavere inntekt i 2016 enn i 2015. Sparing i virksomheten er mer vanlig i aksjeselskap og det er betydelig mer vanlig at en tar ut ekstraordinær inntekt i aksjeselskaper, sammenliknet med enkeltpersonforetak. Lønnsuttak/direkte uttak av inntekt er en del høyere for enkeltpersonforetak sammenliknet med aksjeselskap.

Tabell 2: Planlagte inntekter 2016 – etter organisasjonsform – total inntekt						
Organisasjonsform	Gjennomsnitt	Median	Nedre kvartil	Øvre kvartil	Andel	Antall
Enkeltpersonforetak	810 000 kr	800 000 kr	500 000 kr	1 050 000 kr	26 %	46
Aksjeselskap	1 159 000 kr	920 000 kr	600 000 kr	1 250 000 kr	68 %	119
Alle	1 149 000 kr	900 000 kr	550 000 kr	1 200 000 kr		176
Oppgitte inntekter i 2015 – etter organisasjonsform – total inntekt						
Enkeltpersonforetak	971 000 kr	870 000 kr	525 000 kr	1 200 000 kr	26%	41
Aksjeselskap	1 264 000 kr	850 000 kr	600 000 kr	1 500 000 kr	67%	107
Alle	1 217 000 kr	860 000 kr	550 000 kr	1 430 000 kr		159
Totalt planlagt inntekt i 2015						
Enkeltpersonforetak	794 000 kr	600 000 kr	500 000 kr	1 100 000 kr	27 %	55
Aksjeselskap	1 090 000 kr	910 000 kr	735 000 kr	1 275 000 kr	70 %	144
Alle	995 000 kr	850 000 kr	560 000 kr	1 200 000 kr		205
Differanse mellom oppgitt planlagt inntekt i 2015 og oppgitt inntekt i 2015 (gitt i 2016)**						
Enkeltpersonforetak	-114 000 kr	-60 000 kr	-350 000 kr	25 000 kr	26%	40
Aksjeselskap	-54 000 kr	0 000 kr	-180 000 kr	125 000 kr	67%	107
Alle	-112 000 kr	-10 000 kr	-248 000 kr	90 000 kr		158
Totalt oppgitt inntekt 2014 (Undersøkelsen i 2015)						
Enkeltpersonforetak	829 000 kr	600 000 kr	435 000 kr	1 100 000 kr	27 %	50
Aksjeselskap	1 232 000 kr	950 000 kr	720 000 kr	1 400 000 kr	69 %	127
Alle	1 098 000 kr	900 000 kr	560 000 kr	1 300 000 kr		184
Totalt oppgitt inntekt 2013 (Undersøkelsen i 2014)						
Enkeltpersonforetak	819 000 kr	688 000 kr	465 000 kr	1 175 000 kr	34 %	40
Aksjeselskap	1 038 000 kr	904 000 kr	600 000 kr	1 095 000 kr	61 %	72
Alle	944 000 kr	800 000 kr	500 000 kr	1 100 000 kr		119
Totalt oppgitt inntekt 2012 (Undersøkelsen i 2013)						
Enkeltpersonforetak	701 000 kr	631 000 kr	465 000 kr	823 000 kr	33 %	24
Aksjeselskap	1 037 000 kr	835 000 kr	493 000 kr	1 290 000 kr	66 %	48
Alle	900 000 kr	734 000 kr	468 000 kr	1 200 000 kr		73

*Respondenter uten inntekt i aktuelt år er tatt bort.

** Forutsetter inntekt begge år.

De som jobber i aksjeselskap oppgir høyest inntektsnivå. Det som er spesielt interessant er at enkeltpersonforetakene i størst grad bommer på hvor mye inntekt de tar ut sammenliknet med det de planla i 2015. Ser vi spesielt på hvilket nivå av inntektsstabilitet de har oppgitt, er det slik at de som oppgir middels stabil inntekt bommer minst. Det kan tyde på at det er faktisk større usikkerhet rundt inntekten enn det man tror. Tallgrunnet her imidlertid lite og en skal behandle data med forsiktighet.

Tabell 3: Inntekt i 2015 etter eierform av aksjeselskap						
Eier	Gjennomsnitt	Median	Nedre kvartil	Øvre kvartil	Andel	Antall
Du alene	1 350 000 kr	855 000 kr	640 000 kr	1 814 000 kr	49%	52
Du og nære familiemedlemmer	716 000 kr	730 000 kr	540 000 kr	900 000 kr	17%	18
Du og andre	1 434 000 kr	1 153 000 kr	625 000 kr	1 750 000 kr	34%	36
Alle aksjeselskap	1 264 000 kr	850 000 kr	600 000 kr	1 500 000 kr		107

*Må ha hatt inntekt i 2015

Tabell 4: Planlagt inntekt i 2016 etter eierform av aksjeselskap						
Eier	Gjennomsnitt	Median	Nedre kvartil	Øvre kvartil	Andel	Antall
Du alene	1 327 000 kr	910 000 kr	600 000 kr	1 300 000 kr	49%	58
Du og nære familiemedlemmer	933 000 kr	900 000 kr	750 000 kr	1 060 000 kr	16%	19
Du og andre	1 040 000 kr	1 000 000 kr	580 000 kr	1 250 000 kr	34%	41
Alle aksjeselskap	1 159 000 kr	920 000 kr	600 000 kr	1 250 000 kr	68 %	119

*Må ha hatt inntekt i 2016

Tabell 5: Endring i inntekt etter organisasjonsform					
Organisasjonsform	Hva	Snitt	Median	Nedre kvartil	Øvre kvartil
Enkeltpersonforetak	Inntekt 2015	887 000 kr	860 000 kr	525 000 kr	1 150 000 kr
	Planlagt inntekt 2016	814 000 kr	825 000 kr	500 000 kr	1 075 000 kr
	Nominell endring	-73 000 kr	0 000 kr	-148 000 kr	25 000 kr
	Relativ endring	-4%	0%	-17%	4 %
Aksjeselskap	Inntekt 2015	1 264 000 kr	850 000 kr	600 000 kr	1 500 000 kr
	Planlagt inntekt 2016	1 206 000 kr	980 000 kr	650 000 kr	1 300 000 kr
	Nominell endring	-58 000 kr	0 000 kr	-10 000 kr	140 000 kr
	Relativ endring	40%	0%	-1%	20 %
Alle	Inntekt 2015	1 198 000 kr	855 000 kr	550 000 kr	1 400 000 kr
	Planlagt inntekt 2016	1 194 000 kr	900 000 kr	600 000 kr	1 250 000 kr
	Nominell endring	-4 000 kr	0 000 kr	-40 000 kr	100 000 kr
	Relativ endring	30%	0%	-5%	13 %

Tabell 6: Nominell planlagt inntektsendring mellom 2015 og 2016 etter uttrykt inntektsstabilitet

	Snitt	Median	Nedre kvartil	Øvre kvartil	Differanse nedre og øvre kvartil	Antall
1 Svært ujevn	-128	0	-228	50	278	21
2	-123	-150	-440	50	490	10
3	3	0	-75	100	175	24
4	487	0	0	113	113	37
5	-167	0	-123	40	163	49
6	90	40	0	200	200	21
7 Helt jevn og stabil	-507	0	-250	0	250	17

Tabellen over gir ikke et entydig bilde. Det kan tolkes slik at de selvstendig næringsdrivende ikke har helt oversikt over egen inntekt, og dermed har en risiko som er annerledes enn den opplevde. Hadde respondentene hatt god kontroll over egen inntektsinngang skulle differansen mellom nedre og øvre kvartil vært størst for de med ujevnt inntekt og minst for de med jevn og stabil. Det er imidlertid de som oppgir middels stabil inntektsinngang som faktisk oppgir mest stabile inntekter. En annen fortolkning kan være at den subjektive opplevde inntektsstabiliteten har endret seg fra 2015. Blant de som har besvart undersøkelsen i 2015 og 2016 er det jevnt over liten endring i den subjektive oppfattelsen av inntektsstabilitet.

3 Oppsummering

Selvstendig næringsdrivende Econa-medlemmer følger stort sett samme utvikling som fast ansatte Econa-medlemmer, men er mer utsatt for risiko enn vanlige lønnsinntakere. Det vises igjen i planlagt negativ inntektsutvikling. Det er i gjennomsnitt en moderat inntektsutvikling for gruppen som helhet. Inntektene respondentene i mellom varierer og noen få respondenter står for store deler av inntektsveksten.